

Nr 69

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående allmän beredskapsstat för budgetåret 1960/61, i vad propositionen avser socialdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

Driftbudgeten

Femte huvudtiteln

1:o) **Bidrag till anordnande samt om- och tillbyggnad av ålderdomshem.** I enlighet med Kungl. Maj:ts i propositionen nr 60 framställda förslag (bilaga 2, punkt 1, s. 13 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 19 februari 1960) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande samt om- och tillbyggnad av ålderdomshem* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1960/61 uppföra ett anslag av 5 000 000 kronor.

2:o) **Bidrag till anordnande av erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 2, s. 13 och 14) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till anordnande av erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m.* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1960/61 uppföra ett anslag av 600 000 kronor.

Vid anmälan av förenämnda anslag i årets statsverksproposition har departementschefen anfört, att den hittills godtagna målsättningen för utbyggnad av erkända och enskilda vårdanstalter för alkoholmissbrukare samt inackorderingshem alltjämt bör gälla. Medel på riksstaten har äskats i enlighet härmed. Därvid har också inräknats medel i syfte att ersätta ett antal provisoriska vårdplatser på erkända vårdanstalter. Ytterligare ett antal platser behöver av olika skäl ersättas. Med hänsyn härtill anser departementschefen det motiverat att — utan att ställning i detta sammanhang tages till de av arbetsmarknadsstyrelsen omnämnda byggnadsarbetena — ett anslag till anordningsbidrag med det av styrelsen föreslagna beloppet uppföres på allmän beredskapsstat.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför, att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare m. m.* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1960/61 uppföra ett anslag av 600 000 kronor.

3:o) **Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 3, s. 14 och 15) föreslagit riksdagen att till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. å allmän beredskapsstat för budgetåret 1960/61 uppföra ett anslag av 300 000 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen har föreslagit, att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1960/61 till kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. skall uppföras ett anslag av 300 000 000 kronor.

Å riksstaten anvisas regelbundet under femte huvudtiteln ett reservationsanslag till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. Från anslaget bestrides främst kostnaderna för beredskapsarbeten anordnade i enlighet med kungörelsen den 27 maj 1949 angående vissa statliga och statsunderstödda åtgärder vid arbetslöshet. I årets statsverksproposition (V ht, punkt 73) har Kungl. Maj:t föreslagit, att ifrågavarande anslag för budgetåret 1960/61 anvisas med 120 000 000 kronor.

I den för budgetåret 1956/57 fastställda allmänna beredskapsstaten upptogs ett anslag av 200 000 000 kronor under rubriken Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m.

Departementschefen ansluter sig till styrelsens uppfattning att även i den nya beredskapsstaten bör finnas ett allmänt sysselsättningsanslag. Detta anslag bör i första hand motsvara riksstatsanslaget till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. och alltså kunna användas för sådana ändamål som tillgodoses genom detta riksstatsanslag (beredskapsarbeten m. m.). Ifrågavarande anslag å beredskapsstaten bör också kunna användas för ändamål, som tillgodosetts genom särskilt anslag å beredskapsstat om sistnämnda anslag skulle befinnas otillräckligt, för bestridande av merkostnader, som direkt orsakas av att företag utföres i arbetslöshetsbekämpande syfte samt andra åtgärder som befinnes erforderliga för motverkande av sysselsättningsrubbingar i enlighet med de närmare bestämmelser Kungl. Maj:t meddelar.

Arbetsmarknadsstyrelsen har föreslagit att vissa reparations- och underhållsarbeten å byggnader och anläggningar tillhörande statens allmänna fastighetsfond och försvarets fastighetsfond om sammanlagt 17 respektive 10 miljoner kronor skall intagas i investeringsreserven och kostnaderna härför bestridas från förevarande anslag. Departementschefen finner detta ur budgetteknisk synpunkt lämpligt.

Mot det av arbetsmarknadsstyrelsen föreslagna anslagsbeloppet har departementschefen intet att erinra.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Svanström m. fl.* (I: 539) och den andra inom andra kammaren av herr

Grebäck m. fl. (II: 673), har — såvitt nu är i fråga — hemställt, att riksdagen måtte besluta att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1960/61 till kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. uppföra ett anslag av 290 000 000 kronor.

Beträffande motiveringen för motionärernas yrkande hänvisas till motionen I: 539.

Utskottet. Motionärerna har föreslagit, att vissa å förslaget till beredskapsstat under sjätte, åttonde och nionde huvudtitlarna upptagna anslag skall höjas med tillhoppa 10 000 000 kronor, samt att nu förevarande anslag skall minskas med samma belopp.

Såsom framgått av den ovan lämnade redogörelsen för Kungl. Maj:ts förslag under denna punkt innebär detta, att förevarande anslag skall kunna användas bl. a. för ändamål, som tillgodosetts genom särskilda anslag å beredskapsstat — om sistnämnda anslag skulle finnas otillräckliga — för bestridande av merkostnader, som direkt orsakas av att företaget utföres i arbetslöshetsbekämpande syfte.

Utskottet, som biträder propositionsförslaget i denna del, anser att motionärernas syfte blir i tillräcklig grad tillgodosett genom nämnda anordning. Utskottet avstyrker därför motionsyrkandena, såvitt avser förevarande anslag.

Vad departementschefen i övrigt anfört och föreslagit har ej givit utskottet anledning till erinran eller särskilt uttalande.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 539 och II: 673, såvitt nu är i fråga, till *Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m.* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1960/61 uppföra ett anslag av 300 000 000 kronor.

4:o) **Beredskapsarbeten på vägar och gator.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, s. 15), vilket innebär, att å allmän beredskapsstat uppföres ett anslag av sådan storlek att därmed möjliggöres ett utnyttjande av hela den beräknade färdigprojekterade investeringsreserven i fråga om vägar, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Beredskapsarbeten på vägar och gator* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1960/61 uppföra ett anslag av 190 000 000 kronor.

5:o) **Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet.** Kungl. Maj:t har (punkt 5, s. 15 och 16) föreslagit riksdagen att till *Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1960/61 uppföra ett anslag av 25 000 000 kronor.

Å allmän beredskapsstat för budgetåret 1956/57 uppfördes under förevarande anslag 15 000 000 kronor. Syftet var att i ett utsatt läge möjlig-

göra en fördubbling av maskinberedskapen, vilken då beräknades täcka behovet för sysselsättning av cirka 3 000 man. Maskinberedskapen kan nu uppbringas till att motsvara behovet för 4 000 man, och styrelsen föreslår, att 20 000 000 kronor uppföres å allmän beredskapsstat för att möjliggöra sysselsättning av ytterligare 4 000 man med anlitan­de av styrelsens maskin­förråd. Därutöver erfordras 5 000 000 kronor för att täcka behovet av ba­racker, arbetsvagnar, värmestugor m. m. Departementschefen tillstyrker detta förslag.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må till Kostnader för arbetsmarknadsstyrel­sens förrådsverksamhet å allmän beredskapsstat för budget­året 1960/61 uppföra ett anslag av 25 000 000 kronor.

Kapitalbudgeten

Statens allmänna fastighetsfond

6:0) **Vissa byggnadsarbeten m. m. vid statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården.** Kungl. Maj:t har (bilaga 11, punkt 1, s. 37 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 19 februari 1960) före­slagit riksdagen att till Vissa byggnadsarbeten m. m. vid statens skolor till­hörande barna- och ungdomsvården å allmän beredskapsstat för budgetåret 1960/61 uppföra ett anslag av 1 400 000 kronor.

Departementschefen har beträffande anslagets användning anfört att rikt­linjerna härför torde få behandlas i samband med äskande av riksstats­anslag med samma rubrik för budgetåret 1960/61. I propositionen nr 83 till innevarande års riksdag, vari nämnda anslagsäskande förelägges riks­dagen, har departementschefen redovisat av kommittén för ungdomsvårds­skolorna framlagda förslag till ny- och ombyggnader av verkstäder vid vissa skolor m. m. Departementschefen anför i detta sammanhang (prop. 83, s. 75), att vissa av de framlagda förslagen efter Kungl. Maj:ts prövning torde kunna komma i fråga som beredskapsarbeten, om arbetsmarknadsläget ger anledning därtill. Delta gäller också vissa av kommittén tidigare framlagda byggnadsförslag liksom projekt till omläggning av vatten- och avloppssystemet m. m. vid olika skolor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer sålunda att riksdagen må till Vissa byggnadsarbeten m. m. vid sta­ tens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården å allmän beredskapsstat för budgetåret 1960/61 uppföra ett anslag av 1 400 000 kronor.

7:o) **Vissa byggnadsarbeten vid statens vårdanstalt å Svartsjö för alkoholmissbrukare.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 38) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa byggnadsarbeten vid statens vårdanstalt å Svartsjö för alkoholmissbrukare* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1960/61 uppföra ett anslag av 500 000 kronor.

Statens utlåningsfonder

8:o) **Lånefonden för allmänna samlingslokaler.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3, s. 38) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lånefonden för allmänna samlingslokaler* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1960/61 uppföra ett anslag av 10 000 000 kronor.

Fonden för låneunderstöd

9:o) **Lån till nybyggnader vid erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare.** Kungl. Maj:t har (punkt 4, s. 38 och 39) föreslagit riksdagen att till Lån till nybyggnader vid erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare å allmän beredskapsstat för budgetåret 1960/61 uppföra ett anslag av 1 000 000 kronor.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till lån till nybyggnader vid erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare för budgetåret 1960/61 anvisa ett investeringsanslag av 811 000 kronor för anordnande av en ny behandlings- och intagningsavdelning vid Holmforshemmet och förvärv av fastighet m. m. för erkända vårdanstalten Lindåsen. På flera andra erkända vårdanstalter föreligger behov av nybyggnadsarbeten i syfte att ernå en på längre sikt nödvändig standardförbättring såsom förbättrade sjukvårds- och sanitära anordningar, anordnande av enkelrum, modernisering av köksutrymmen m. m. I den mån förslag som kan godtas ur kostnads- m. fl. synpunkter föreligger bör dylika byggnadsföretag kunna komma till utförande om detta är angeläget ur arbetsmarknadssynpunkt. Departementschefen tillstyrker därför, att anslag för ändamålet uppföres å allmän beredskapsstat med 1 000 000 kronor. Det föreslås få ankomma på Kungl. Maj:t att avgöra, vilka arbetsobjekt som skall komma till utförande.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför,

att riksdagen må till *Lån till nybyggnader vid erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare* å allmän beredskaps-

stat för budgetåret 1960/61 uppföra ett anslag av 1 000 000 kronor.

Stockholm den 20 april 1960

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Närvarande: se under utlåtandet nr 66.